

Camil Petrescu (1894-1957)

Una dintre cele mai facile, dar și mai regretabile confuzii care pot fi operate de către cineva care se referă la romanul modern românesc îi vizează pe scriitorii *Camil* și *Cezar* Petrescu. Situația este cu atât mai bulversantă cu cât cei doi sunt contemporani și s-au născut la doi ani diferență. Să aruncăm puțină lumină și să dăm Cezarului ce-i al Cezarului, iar lui Camil ce-i al lui Camil, cu atât mai mult cu cât meritele celui de-al doilea sunt colosale. Se remarcă drept un promotor al romanului modern, ilustrat prin două creații (*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* și *Patul lui Procust*) în care abordează problematica condiției omului superior prin conștiință și voință, dar este cunoscut

Bărbat în bluzon

în același timp și ca filosof, fiind unul dintre teoreticienii de forță ai „noocrației”. Literatura românească l-a reținut de asemenea în ipostaze de poet (*Versuri, Transcedentalia*), eseist (*Teze și antiteze*), dramaturg, teoretician literar, dar și ziarist (redactor-șef la *Revista Fundațiilor Regale*). Un om care în decursul unei vieți de 63 de ani a scris mult! și bine! Ne-am întrebat de ce a făcut-o, iar răspunsul îl reproducem mai jos.

De ce scriu?

Cred că din aceleași motive – desigur, metafizice – pentru care au scris atâția înaintea mea. Socot însă că întrebarea e mult prea generală. Am putea s-o dezghiocăm în câteva mai deosebite. De pildă, printre acestea, și „de ce public”?

Iar atunci răspunsul meu ar fi mult mai greu. Am crezut multă vreme că părerea publică poate modifica materialul istoric, am crezut în eficacitatea ideii, mi s-a părut cu puțință o legătură logică între gândire și act concret.

S-ar putea ca, aiurea, aceasta să fie așa.

La noi nimeni nu pricepe cu adevărat nimic... sau pe aproape.

Legea gabaritului intelectual e absolută.

Știam că nu lasă urmă... săgeata în zbor și șarpele în apă. S-ar putea însă adăuga și mușcătura ideii în conștiința contemporanilor noștri locali! Îți explic fără să vreau și de ce nu mai public, în orice caz de ce mă cuprinde un soi de silă invincibilă când îmi văd scrisul tipărit. Dar când mă gândesc că atâți confrăți ai mei merg în librărie și semnează pasionați autografe, mă întreb dacă, la urma urmei, dreptatea nu e de partea lor.

Credeți în ceea ce scrieți?

Cred în ceea ce gândesc. Fiindcă gândul depășește cu mult ceea ce scriu.

I.M.F.